

Mathias Hoen Johansen

Talentidentifisering i Trondheim

En kvalitativ undersøkelse om ferdigheter og egenskaper hos talenter i fotball.

Bacheloroppgave i IDRSA2900 Samfunns- og idrettsvitenskap

Veileder: Jan Fuhre

Mai 2020

Sammendrag

Alle informantene syntes det er vanskelig å definere talent. Informantene mener også at Helsen et al. (2005) sine anbefalinger om tålmodigheten til å identifisere er viktig å ha kjennskap til. Intervjuobjektene tyder på å ha en dynamisk forståelse av talentet og at den biologiske differansen vil utjevnes over tid (Ommundsen, 2009; Helsen et al., 2005; Abbott & Collins 2002). Fotballferdighetene og egenskapene informantene mener er mest avgjørende er indre driv og ballferdigheter når de ser etter talenter, noe som Høigaard (2016) og Bergo et al. (2005) argumenterer for. Teknisk god med ball og en god individuell dimensjon vil være med å hjelpe talenter et steg videre argumenterer også annen tidligere forskning for (Bergo et al 2005; Enoksen et al, 2006; Abbott & Collins, 2002; Larkin. P & O'Connor. D, 2017).

For å identifisere talenter bruker toppklubb, breddeklubb og krets observasjon som den klart dominante identifiseringsmetoden. Observasjon som metode peker Vaeyens et al. (2012) på som en bra identifiseringsmetode, dersom det er et konstant rammeverk som godkjenner genetisk og miljøvennlig påvirkning (Vaeyens et al., 2012). Det er kun krets som bruker en viss form for standardisert identifiseringsarbeid. For breddeklubben er mye av identifiseringen overlatt til trenere i klubben. Samarbeidet toppklubb har med krets og modellen de har lagt til rette for gjør at spillere potensielt får vært lengre i lokale klubber og nærmiljø som Côté et al. (2007) argumenter for er en bra ting for videreutvikling av talenter.. Krets og til dels toppklubb har definerte planer som er med på å identifisere og videreutvikle i større grad. Krets ønsker en større aksept for utlån mellom klubbene i Trondheim, siden det kan oppstå en distanse mellom ungdomslag og A-lag (Larsen et al., 2013). Dette for å la enda flere identifiserte spillere få en riktig tilpasning og mulighet til å videreutvikles.

Forord

Utdanningen går snart mot det endte og lyset i tunnelen kommer stadig mer til synet. Det har vært noen fine, glade og lærerike år her i Trondheim og ved Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet. Jeg gleder meg til å kunne dele kunnskapen jeg har erfart og lært med andre studenter og kolleger. Har vært veldig heldig med medstudentet og dyktigere folk ved NTNU som har gjort det spennende og givende å diskutere over alt som har med idrett å gjøre. Om det så er fra sofaen under en fotballkamp eller om det er i undervisningen, har ingenting å si. Idretten spiller en så stor del av mitt liv, så klarer ikke få nok av en god samtale om den. For min del er ønsket om et videre arbeid innen idrett det aller største. Kunne være med på å legge til rette for mennesker på alle mulige plan gjennom en idrett, er det jeg brenner for.

I dette selskapet av støttespillere er det mange som fortjener en takk. Jeg ønsker å takke mine informanter og deres arbeidsgiver som har vært fine, utadvendte og imøtekommende. Med det gjorde dere oppgaven enklere for meg med tanke på selve samtalen som var lærerik og nyttigheten for min prosess. En stor takk går også til min veileder Jan Fuhre som har gjort prosjektet mitt mer opplysende og utviklende. Din viten og veiledning har gjort prosessen klarere og mer verdifullt. Videre ønsker jeg å takke mine sparringspartnere, medstudenter og gode venner som har vært der gjennom all slags vær. Uten deres nærvær og samtaler langt ut på kveld hadde ikke oppholdet vært det samme. Litt vemodig at det nærmer seg slutten på visa for denne gang.

Takk til min kjære fru som alltid vil meg det beste og er der for meg. Til slutt vil jeg takke far og mor for hjelp og bidrag i alle mulige situasjoner. Uten dere ville ting vært mye vanskeligere enn hva det har vært, veldig takknemlig!

Mathias Hoen Johansen

Trondheim, 19. Mai. 2020.

Innholdsfortegnelse

Innledning	7
1.0 Fagfelt	9
1.1 Talentet	9
1.2 Egenskaper/ferdigheter i fotball	10
1.3 Talentidentifisering	12
2.0 Metode	14
2.1 Intervju	14
2.2 Intervjuguide	15
2.3 Informantene	16
2.4 Gjennomføring	16
3.0 Analyse	17
3.1 Talentet	18
3.2 Egenskaper/ferdigheter i fotball	21
3.3 Talentidentifisering	24
3.4 Den videre utviklingsprosessen	26
3.4.1 Toppklubb	26
3.4.2 Breddeklubb	30
3.4.3 Spillerutvikling i krets	31
3.4.4 Prestasjon på høyere nivå	32
Oppsummering	34
Referanseliste	37
Vedlegg	41

Innledning

I strategiplanen til Norges Fotballforbund for 2020 til 2023 står det at over 370 000 utøvere er aktive medlemmer i fotballen (NFF, 2019). Det står også at omkring 2 millioner mennesker har fotball som en viktig del av sin hverdag (NFF, 2019). Det gjør fotball til Norges desidert største idrett.

Innen idrett er talentidentifisering avgjørende for utviklingen av spillere. Prosessen med å identifisere er kompleks. Her brukes det flere fysiologiske, tekniske, mentale og taktiske prestasjonsvurderinger for å identifisere fremtidige eliteutøvere (Bergo, Johansen, Larsen & Morisbak, 2005; Sæther, 2014). Det å kunne identifisere den neste John Carew eller Steffen Iversen vil spille en større del av en toppklubb og en breddeklubbs rolle. Tidligere talentidentifiseringsforskning anslår at prosessen trenere gjør med å identifisere talent var basert på det genetiske eller medfødt mottakelighet for å lære ferdigheter raskere og uavbrutt (Larkin & O'Connor, 2017). Talentidentifisering har tradisjonelt sett blitt gjennomført i miljøer der spiller har som mål å imponere, som i akademier, spillerutviklingstiltak, prøvespill og uttak. Denne tilnærmingen av talentidentifisering er veldig ofte basert på treners og klubbs subjektive mening. Det vil isolert sett kunne føre til flere feilvurderinger og begrenset konsistens (Larkin, P & O'Connor, D, 2017).

Ommundsen (2009) peker på talent som noe du har, noe du er, noe du kan bli, eller noe du kan utvikle (Ommundsen, 2009). Talent blir delt inn i to motsetninger. Man har det snevre statiske begrepet og det dynamiske utvidet begrepet (Abbott & Collins, 2004; Gagné, 2000). Derfor er det av interesse å undersøke området talentidentifisering ytterligere. Dette for å se hva trenere og klubber gjennomfører i praksis, samt for å få en bedre forståelse av mulige egenskaper og strategier som de benytter seg av når de identifiserer potensielt talentfulle spillere (Larkin & O'Connor, 2017). Klubber vil identifiserte og videreutvikle talenter til toppspillere for økonomiske årsaker eller at talentet skal hjelpe de videre sportslig (Larsen, Alfermann, Henriksen & Christensen, 2013). Er hensikten med videreutvikling av talenter å utvikle unge spillere til toppspillere for seniorlaget til toppklubber? Og har klubbene i

Trondheim en plan på hvordan de vil identifisere og videreutvikle talenter? Er klubber og krets enige om hva de ser etter?

Problemstilling: Hvordan identifiserer toppklubb, breddeklubb og krets talenter i Trondheim og er de enige om hvilke kriterier som skal vektlegges?

1.0 Fagfelt

Kapittelet vil ta for seg tidligere forskning gjort innen talenter, identifisering av talenter og videreutviklingen av disse. Som et større hjelpemiddel for meg og mine innsamlede data om identifisering i Trondheim by og om klubber og krets har en viss enighet om hva de ser etter hos et talent.

1.1 Talentet

“Nobody has enough talent to live on talent alone. Even when you have talent, a life without work goes nowhere.” - Arsene Wenger

Det er kun 0,3% av alle herrefotballspillere som får muligheten til å spille profesjonelt (Overvik & Ellingsen, 2020). Arve Vorland Pedersen (2008) peker på “personer omtales som talenter dersom de viser evner som gjør at man antar at de i fremtiden vil ha høyt utviklede ferdigheter innen et gitt område.”(Sigmundsson, 2008, s. 26). Et talent kan defineres på mange måter og det har vist seg forskjellig hva man legger i definisjonen. Talent har en tendens til å bli oppfattet som statisk eller dynamisk. Statisk talent er medfødt og det dynamiske talentbegrepet er de vide begrepet der talent er trenbart og kan utvikles (Abbott & Collins, 2004). Howe, Davidson og Sloboda (1998) forteller at det statiske talentet er en iboende evne som gjør det sikkert at denne personen vil utmerke seg. Denne definisjonen er veldig snever og vil utelukke mange utøvere. Derfor kom Howe et al. (1998) med fem punkter på en slags sjekkliste som talenter måtte bli krysset av på. Den forteller at talent kan være delvis medfødt, at det skal være mulig å identifisere det før man er ferdig utviklet, det må være mulig å se tydelige tegn, det kan ikke være mange og det må være på et spesifikt område (Howe et al., 1998). Williams & Franks (1998) forteller at talent vil vurderes på det sosiologiske, psykiske, fysiske og fysiologiske. Dette er aspekter som menes viktig innen fotball. Utøveren er en del av et, så hvordan utøveren er sosialt er avgjørende og hvilke psykiske egenskaper utøveren har. Det genetiske og biologi er avgjørende for hvor fysisk mann har, som er med på å danne spillestil og hvor man spiller på banen (Williams & Franks (1998).

Simonton (1999) definerer talent som enhver medfødt kapasitet som gjør det mulig for en person å vise eksepsjonell høy ytelse i et domene som krever spesielle ferdigheter og trening (Simonton, 1999). Kårhus (1999) skriver det er vanlig å bruke begrepet som en merkelapp på en utøver som viser lovende takter tidlig ved gode prestasjoner og resultater (Kårhus, 1999).

Det vil forenkle å omtale et talent som en som er god tidlig (Pedersen, 2008). Det kan være veldig betinget av de unge utøverne som har utviklet seg mest. Helsen et al., (2005) forteller at det er observert at veldig mange talenter som blir identifisert, er tidlig biologisk utviklet og født i første halvåret, også første kvartal (Roderick, 2006). De fysiske egenskapene og forspranget en har i tidlig alder er det ikke sikkert vil vedvare i ens senere år (Abbott & Collins, 2002). Sæther (2016) viste i et forskningsprosjekt at alderseffekt er tilstede blant spillere i eliteserien (Sæther, 2016). Det viser at flere forskere peker på påvirkningen det biologiske har å si for utviklingen av egenskaper for unge talenter Williams & Franks 1998; Helsen et al., 2005; Roderick, 2006; Abbott & Collins, 2002; Sæther, 2016).

Som vi tidligere har sett omtaler Ommundsen (2009) talent som noe du har, noe du er, noe du kan bli, eller noe du kan utvikle (Ommundsen, 2009). Samtidig er det andre som mener at hvis man øver nok, er det også et talent (Gagné, 2004). Gagné (2004) beskriver en person som er suveren innenfor et gitt område er et talent. Ericsson et al. (1993) forteller at stort sett alle ferdigheter kan øves på og man kan bli veldig god på det man øver på, uten å ha noe talent (10 000 timers utøveren, med systematisk og spesifikk trening) (Ericsson et al., 1993). En undersøkelse gjort av Sæther og Mehus (2016) fokuserte på om en gruppe utøvere som var identifiserte fotballspillere. Det ble konkludert med at utøverne selv forsto talent som noe medfødt (Sæther & Mehus, 2016) som også Simonton (1999), Howe et al. (1998) og andre forskere nevnt over peker på.

1.2 Egenskaper/ferdigheter i fotball

“Fotballferdighet er hensiktsmessige handlingsvalg og handlinger for å skape og utnytte spillsituasjoner til fordel for eget lag.” (Bergo et al., 2005)

“Abbott og Collins (2004) har vist at prestasjonsnivået på et gitt alderstidspunkt i stor grad reflekterer ulikheter i erfaring, fysisk modning eller treningsmengde. Dette kan føre til at mange av de antatt beste utøverne i ung alder fort kan bli tatt igjen av de nest beste utøverne dersom de også oppnår de samme treningsmengdene og erfaringene” (Sæther, 2015, s. 57).

Om en skal bli omtalt som et talent innen en gren vil man trenge noen ferdigheter som definerer en. Bergo et al. (2005) peker på hva man trenger av ferdigheter som fotballspiller og som et lag. I en spillsituasjon har vi den individuelle- og relasjonelle ferdighetsdimensjonen. Den individuelle dimensjonen er fokusert på den enkelte spiller. Selve fotballspillet stiller krav til bestemte ferdighetstrekk (Bergo et al 2005).

Fotball er et lagspill, og i lagspill kreves relasjonelle ferdigheter der to eller flere besitter ferdigheter som til sammen øker kvaliteten i spillsituasjon/kamp. Relasjonelle ferdigheter er ferdigheter underveis i kamp der man samhandler i enighet om hva som er best for laget (Bergo et al 2005). Et eksempel vil kunne være at den ene spissen møter i mellomrommet og den andre stikker i bakrommet. Noe av det som kan forklare den strukturelle dimensjonen er lagets retningslinjer. Hvert enkelt lag har spilleprinsipper og retningslinjer samt bevegelsesmønster, offensive- og defensive arbeidsoppgaver som vil være forskjellig innenfor hvert enkel lag (Bergo et al 2005; Vaeyens et al., 2012; Ford & Williams, 2012).

For at de relasjonelle ferdighetene vil kunne ha en innflytelse på spillet kreves i større grad den individuelle dimensjonen i følge Bergo et al. (2005) sin anbefaling. Denne dimensjonen er at den enkelte spiller tar valg ut ifra sine ferdigheter. En utøver som har mange gode individuelle ferdigheter har også muligheten til å ta flere valg, gitt at personen oppfatter valgmulighetene. En spiller som kun er komfortabel med det ene beinet, vil bruke fler touch for å legge ballen over på “godfoten” før han slår pasningen. Derfor er det hensiktsmessig å ha flere delferdigheter som en mestrer godt. Ulike ferdigheter vil bli brukt i ulike roller og spillsituasjoner. Den som behersker ulike ferdigheter mestrer ofte ulike spillsituasjoner i kamp (Bergo et al 2005).

Bergo et al. (2005) peker på fotballspillerens krav, konsekvenser og dimensjoner spillerne må forholde seg til, det taktiske og tekniske, samarbeidet med medspillere, formasjoner og

spillemønstre gitt av trener (Bergo et al., 2005). De ferdighetene fremhever i tillegg Larkin. P & O'Connor. D, (2017) som viktige egenskaper i fotball. Enoksen et al. (2006) peker på ferdighetstrekkene som anses som viktige å kunne mestre: Utholdenhet, hurtighet, muskelstyrke, spenst, bevegelighet, teknikk, taktikk, motivasjon, psykiske egenskaper og sosiale egenskaper. Abbott & Collins (2002) støtter oppunder de sentrale ferdigheter i fotball, føring av ball, finter, pasninger, medtak/mottak, vendinger, heading, avslutninger og skudd (Enoksen et al, 2006; Abbott & Collins, 2002; Vaeyens et al., 2012). Williams & Reilly (2000) utviklet en tabell hvor disse ferdighetene og egenskapene skulle plasseres med hensyn til kriterier innen fotball "Potential predictors of talent in soccer"(2000). Disse kriteriene er psykologiske og kognitive ferdigheter, biologiske og fysiske, sosiologiske og personlige egenskaper (Williams & Reilly, 2000).

Rune Høigaard (2016) skriver om Bandura`s forskning på self-efficacy. Han forteller at det er forskjeller på selvtillit når self-efficacy er knyttet opp imot enkelte ferdigheter gitt i spesifikke oppgaver. Bandura`s forskning viser til at tro på egne ferdigheter er viktig for motivasjonspektet i ungdomsidretten. Dette er med på å skape en følelse av raskere mestring og bidrar til at spillere blir mer bevisst på egne ferdigheter (Sigmundsson, 2008; Høigaard, 2016).

1.3 Talentidentifisering

Talentidentifisering og utvikling av talenter har vært et omfavnende tema en lengre periode. Forskere viser til flere ulike definisjoner på talent som vist tidligere i teksten, sett bort ifra det er de fleste forskere, trener og klubber inneforstått med at talentidentifisering og utvikling av talenter lønner seg. Det er dermed ikke sagt at praksisen er lik, for her strides også de lærde. Det er ingen enhetlige aksepterte teoretiske rammer for å identifisere og veilede i praksis (Vaeyens et al., 2012). Vaeyens (2012) sin artikkel viser til en oversikt over aktuell kunnskap på dette området, og spesielt med problemer forbundet med identifiseringen av begavede ungdommer. Noe flere forskere stiller seg bak (Vaeyens et al., 2012; Gagne, 2000; Sæther, 2014).

Suksessgraden av talentidentifisering blir sjeldent vurdert, og gyldigheten av modellene som brukes er diskuterbare (Vaeyens et al., 2012). Vaeyens et al. (2012) forteller at talentidentifisering bør være av den dynamiske sorten, for det er ingen genetisk variant som har nådd nivået av forutsigbarhet for sportslig suksess (Vaeyens et al. 2012; Guth & Roth (2013). Av den grunn menes at man skal være med på å ta hensyn til utøverens modenhet og vekst, samt være med på å utvikle og inkludere.

Det er en økende enighet om at tradisjonelle talentidentifiserings-modeller for observasjonsstudie sannsynligvis vil utelukke mange, særlig sent modne, talentfulle barn fra utviklingsprogrammer på grunn av idrettstalentets dynamiske og flerdimensjonale egenskaper (Vaeyens et al., 2012). Et konseptuelt rammeverk som anerkjenner både genetiske og miljømessige påvirkninger og vurderer den dynamiske og flerdimensjonale naturen til idrettstalent (Vaeyens et al., 2012). Relevansen av denne modellen blir trukket fram og anbefalinger for fremtidig arbeid blir gitt. Den foreslo at talentidentifiserings- og utviklingsprogrammer skal være dynamiske og sammenkoblet under hensyntagen til modenhet og potensialet til å utvikle seg i stedet for å ekskludere barn i en tidlig alder. Vaeyens et al. (2012) mener at mer representative virkelige utbredte modeller bør utvikles og brukes i en flerdimensjonal design for å øke effektiviteten av talentidentifiserings- og utviklingsprogrammer (Vaeyens et al., 2012). Phillips, Davids, Renshaw, & Portus, (2010) peker på å observere og identifisere et talent gjort på én observasjon er om ikke umulig, meget vanskelig (Abbott & Collins, 2004; Phillips et al., 2010). Det er forskjeller på hva klubber har av modeller for videreutvikling av talenter, noen vil utvikle for profitt mens andre vil utvikle for egens gevinst av å ha talentet i stallen Larsen et al., (2013).

Av de to vanligste tilnæringsmåtene står flere forskere ved det dynamiske og utvidede talentbegrepet (Abbott & Collins, 2002; Gagné, 2004; Sæther, 2014). Tidligere har det blitt foreslått å utvide begrepet talent. Det ved årsaker som fokuset på ferdigheter, og at ferdigheter kan forbedres (Abbott & Collins, 2004). Med et utgangspunkt i det utvidede talentbegrepet er det veldig avgjørende valg trenere tar for å hjelpe unge utøvere videre til et markant høyere nivå (Williams & Reilly, 2000). Derfor er forskningen til Toering et al. (2013) en inkluderende part. Etter å ha identifisert talentene skal ferdigheter og egenskaper pusses og slipes. Man skal gjøre uerfarne utøvere til erfarne spillere som kan være med å spille en rolle

på et markant høyere nivå. De fokuserer på jobben som blir gjort etter man har identifisert talenter, nemlig videreutviklingen av toppspillere i fotball (Toering et al., 2013).

I motsetning andre og kanskje mest til Ericsson et al. (1993) og 10 000 timersutvøseren, peker Côté et al. (2007) på for tidlig talentidentifisering og deliberate-play (Côté et al., 2007). Côté et al.'s (2007) studier peker på utøvere som mister motivasjonen av for tidlig identifisering. Han mener derfor at man skal vente så lenge som mulig med å identifisere talenter.

2.0 Metode

Metode er en fremgangsmåte for å fremvise kunnskap eller etterprøve påstander som fremstilles med krav om å være sanne, gyldige eller holdbare (Dalland, 2007). I denne avhandlingen er metode et redskap for å innhente data fra informantene. I oppgaven ønsker jeg å finne frem til hvordan klubb og fotballkrets jobber med å identifisere talentet. Hvilke egenskaper de vektlegger som de mest verdifulle for å skulle ha et potensiale for å bli satset på. Jeg vil se om klubbene og krets er enige om hvilke ferdigheter/egenskaper de leter etter i et talent. I dette forskningsprosjektet vil jeg ta for meg alle informantenes innblikk og meninger om talent identifisering i Trondheim.

2.1 Intervju

I denne oppgaveteksten er ønsket å gå mer i dybden, her vil jeg bruke det interpretasjonistiske synet fremfor det naturalistiske. Interpretasjonismen og den kvalitative forskningen vender oppmerksomhetene mot det sosiale. Man ønsker å stille spørsmål om ideer, konsepter og perspektiver hos objekter (Tjora, 2017). Det er forskjellige definisjoner av begrepet talent i idrett/ fotball. Derfor er det viktig at oppgaven er kvalitativ for å kunne spørre oppfølgingsspørsmål til intervjuobjektene for mer utdypende svar (Tjora, 2017). Jeg har valgt dybdeintervju som datagenereringmetode i dette forskningsprosjektet for å studere meninger,

holdninger og erfaringer. Dette fenomenologiske perspektivet ønsker jeg for å virkelig forstå hva informantene mine mener og opplever (Tjora, 2017).

Intervju er den mest utbredte metoden å bruke innenfor kvalitativ forskning .

Dybdeintervjuet har en trestegs oppbygging hvor man starter med åpnings spørsmål som er personlige spørsmål. Dette blir gjort for å få mer kjennskap til intervjuobjektet. Etter dette følger refleksjonsdel eller hoveddel. I refleksjonsdelen ønsker jeg å komme inn på selve temaet for forskningen og få stilt oppfølgingsspørsmål om nødvendig. Det siste steget er avrundingsdelen og her ønsker jeg å komme med spørsmål som krever mindre refleksjon av informanten en refleksjonsdelen. I løpet av intervjuet ønsker jeg å stille spørsmål som ikke fornærmer informanten eller setter de i ukomfortable situasjoner.

2.2 Intervjuguide

En intervjuguide er veiledende spørsmål under et intervju. Det er en mal for å holde en god flyt i intervjuet og for å få svar på de relevante spørsmål i henhold til problemstillingen. Forberedelsen av analysen startet med hvilke spørsmål jeg ønsket å få svar på. Med et dybdeintervju som metode utviklet jeg en intervjuguide der spørsmålene skulle hjelpe meg nærmere et svar på problemstillingen. De to intervjuguidene inneholder samme tematik, men er formulert eller stilt fra en annen innfallsvinkel. Dette for å skille mellom relevansen av spørsmålene til klubb og krets. Intervjuguiden er delt inn i åpnings spørsmål, talentidentifisering og videreutvikling av talentet. Det var alt i alt 19 spørsmål i begge intervjuguiden til klubb og krets. Dette gjorde det lettere for meg å samle tidligere forskning fra fagfeltet og svarene fra intervjuobjektene. Jeg valgte å lage 3 dokumenter der jeg hadde de ulike temaene i hvert sitt dokument. I dokumentene kodet jeg svarene med tydelige overskrifter, navn (topp, bredde, krets) og fargekoding. På denne måten samlet jeg og strukturerte alle temaene før jeg satte de tilbake i et samlet dokument. Det har fungert godt fra tidligere datainnsamling og nå. Ved å lage en intervjuguide har man bestemt seg for hva oppgaven skal handle om og hvem som evt vil få bruk for den (Dalland, 2007). Samtidig ønsker jeg å ha åpne spørsmål som vil styrke gyldigheten i forskningsprosjektet (Tjora, 2017)

Det hjelper ikke å ha gode intervjuobjekter om spørsmålene i intervjuguiden ikke er sentrale for problemstillingen (Dalland, 2007).

2.3 Informantene

Mine 3 informanter ble håndplukket på bakgrunn av erfaring med seleksjon av spillere og nåværende stilling. Ambisjonene mine med å kontakte disse informantene var at jeg mente at de kunne skaffe meg relevante data som ville være hensiktsmessig for min problemstilling. Jeg har kjent til alle intervjuobjektene. Jeg har møtt noen av objektene i forbindelse med fotball, og noen visste hvem jeg var på grunn av min rolle som fotballtrener og bachelorstudent ved NTNU. Intervjuobjektene er to personer som representerer hver sin klubb og en representant for krets. I toppklubben har jeg tatt kontakt med sportslig leder som har vært i klubben lengre periode, men ikke i sin nåværende stilling. I breddeklubben kontaktet jeg en som har vært trener i klubben i 8 år og har de siste årene vært mest rundt ungdomsfotballen. Personen jeg har intervjuet fra fotballkrets har jobbet der siden 2019 som kretsansvarlig (KA) i spillerutvikling og utviklingsavdelingen. Alle med erfaring innenfor identifisering og videreutvikling. Årsaken til mitt valg av informanter var for å kunne sammenligne de ulike perspektivene. Å se ulikheter og likheter, og om samarbeidet med identifisering og videreutvikling fra alle parters aspekt.

Med hensyn til oppgavens størrelse følte jeg at tre informanter fra hvert sitt område var passende. Min representant hentet fra fotballkrets er plukket ut med fokus på stilling og arbeidsoppgaver i krets. Kretsens informant har jobbet med identifisering og spillerutvikling i flere år, informanten har også kjennskap til klubber i Trøndelag og Trondheim. Toppklubben er av NFF definert som en toppklubb siden den holder til i en av de to øverste divisjonene i Norge. Toppklubb har, i tillegg til et A-lag og B-lag, et akademi som består av spillere i hovedsak mellom G16-G19. Breddeklubben er ikke en del av de to øverste divisjonene. De har derimot minst et lag i hver aldersklasse på guttesiden. Avstanden mellom klubbene vil være med å kunne gi et perspektiv på de forskjellige nivåene og deres fokus på talentidentifisering, videreutvikling og deres samarbeid. Personene fra klubbene er hentet inn som informanter etter deres jobb i klubb innenfor fagfeltet.

2.4 Gjennomføring

I forkant av datainnsamlingen kontaktet jeg tre personer ved mail og alle har sagt seg villige til å stille til intervju. Jeg gjennomførte mine intervjuer i februar og mars 2020. Tid og sted kunne de velge selv. Informantene inviterte meg til deres lokaler der jeg ble servert vann og kaffe. Valg av lokale peker Tjora (2012) på som tilretteleggelse av trygg og naturlig stemningen for informanten og intervjuet Tjora (2012). Jeg informerte om at intervjuobjektene vil bli anonymisert. Med fotballinteresserte lesere vil anonymiteten av klubbene være viktig. Klubbene nevnes ikke med navn, men opplysninger gitt i oppgaven setter anonymiteten litt i gråsonen. Dette ble de informert om før gjennomføringen av intervjuet. Ingen av informantene hadde noen formening om endringer angående anonymiteten deres. Kretsen ble også informert at oppgaven handler om Trondheim by, og at det dermed var viktig for oppgaven at fotballkrets var involvert. Fra krets er det ingen navngitte personer. Jeg informerte om at selve intervjuet skulle vare mellom en halvtime til tre kvarter, og at det var kun jeg som ville intervju dem.

Som tidligere fotballspiller og trener på ulike nivåer, mener jeg å kunne oppfatte om intervjuobjektene svarer politisk korrekt eller ikke (Tjora, 2012). Etter å ha holdt og svart på flere intervjuer, har jeg opparbeidet en kjennskap til om personer svarer hva man ønsker å bli fortalt, eller hva de oppriktig mener. Jeg opplevde mine informanter som nokså direkte i hva de selv mente i forhold til tilknytning av spørsmål, klubb og krets. Som et eksempel svarer informantene på spørsmål 9 (Intervjuguide for klubb), både topp og bredde konsekvent -ja. Denne holdningen fra intervjuobjektene er delvis gjennomgående i intervjuet.

Intervjuet ble avholdt med opptak av samtale slik at jeg ikke skulle gå glipp av noe senere ved transkribering av data (Tjora, 2012). Jeg fulgte intervjuguiden temmelig slavisk, men stilte oppfølgingsspørsmål der jeg følte det var nødvendig. Transkribering av intervjuet gjorde at jeg fikk med mer inntrykk enn kun det som ble sagt, som for eksempel ironi og kroppsspråk (2012). Alt av transkriberingen er oversatt til bokmål, som jeg mener var det beste for forskningsprosjektet. Transkribering av oppgaven og direkte sitater gjør oppgaven mer pålitelig (Dalland, 2007).

3.0 Analyse

Siden det store antallet og tettheten av klubber i Trondheim er med på å aktivisere mange barne og ungdommer, har jeg valgt å fokusere på dette området. Når man begynner på fotball i Trondheim er det vanlig å spille for klubben man bor nærmest eller der skolekamerater spiller på samme lag. Denne nærliggende geografiske seleksjonen er med på å skape en nært fotballmiljø.

Analysedelen vil ta for seg funn hos intervjuobjektene, knyttet til tidligere forskning og teori innenfor talentidentifisering og videreutvikling. I dette forskningsprosjektet har fokuset mitt vært en topp-, og en breddeklubben i Trondheim, og deres samsvar med fotballkrets. Fokuset i analysen er Trondheim som by og klubbene i deres nærområde.

Min fokusgruppe er ungdomsfotballen med G16 og G19, henholdsvis guttelaget og juniorlaget. De strekker seg fra en alder på 15 til 19 år. I min intervjuguide spør jeg om hva klubb og krets gjør videre med spiller og om A-lagsspill. Av den grunn vil analysen inneholde segmenter av videre spill utenfor ungdomsfotballen. Slik kan vi se utviklingsmodellene bredde, topp og krets anvendt i et helhetlig perspektiv. Videre i analysedelen er det et skille mellom talent, ferdighet, identifiseringskriterier og videre utviklingsprosess. Jeg skal tydeliggjøre det i analysen mellom bredde-, toppklubb, og kretsen for å legge til rette for en oversiktlig måte å belyse problemstillingen på, samt en god fremstilling av analysen.

3.1 Talentet

Med tanke på at det kun er 0,3 % som lykkes profesjonelt og blir ekstremt gode fotballspillere, er det vanskelig å slå igjennom om man er et talent eller ei (Overvik & Ellingsen, 2020). Som tidligere nevnt av Simonton (1999) og hans mening om hva talent er, presiserer han at utøveren må ha eksepsjonell høy ytelse innenfor et toppnivådomene. Å opprettholde og videreutvikle høy ytelse krever ferdigheter og egenskaper som praktiseres og trenes på i anbefaling av Simonton (1999). Før man kan si at ferdigheter og egenskaper skal

videreutvikles hos et talent som kan føre han til et elitenivå innen fotball, må talentet identifiseres. Så hva er da et talent i følge informanten?

Toppklubb: "Talent er vanskelig, det er ikke noe konkret eller fast. Hva jeg selv mener er et talent er mye, det er en form for å kunne bli noe mer fram i tid. (...) I tillegg ser vi etter personer som kan bekle forskjellige roller og posisjoner, en back skal spille på et hvis, samme skal en stopper. (...) Men når man er så ung så mener jeg det handler om hode, og først mentaliteten til spilleren."

Krets: "Talent er stort, men jeg opplever at et talent er en utøver med et sterkt eierskap til sin egen utvikling og en indre motivasjon som driver dem til å ville bli bedre. Som gir dem en stor lyst og glede i en gitt aktivitet. Også gjør det ikke noe å ha et godt ferdighets repertoar i tillegg."

Toppklubb og krets er enige om at det er vanskelig å definere talent i tråd med tidligere forskning. De forteller det er viktig at spillere har en god opplevelse når de spiller fotball på trening og i kamp. De forteller også om en enighet om eierskap til egen utvikling og det å ville bli god.

Breddeklubb: "Talent er iboende potensial en spiller har. Alle har et talent innenfor noe. Dette talentet er et potensial en spiller har som gjennom hardt arbeid kan realiseres til å bli noe mer enn et talent. Det vil altså si at det talentet en spiller eller utøver har vil kun ta individet til et visst nivå."

Breddeklubben forteller at talent er iboende, noe flere forskere også peker på (Sæther & Mehus, 2016). Mer som Simonton (1999) sier at talent er noe medfødt som gir deg en mulighet til å nå langt om man skulle skaffe seg spesifikke ferdigheter og mye motivert arbeid og vektlegger forvaltningen og tilretteleggelsen for talentet (Simonton, 1999).

Videre om talent snakket jeg med informantene om hvilken alder man blir et talent og hva gjør vi med de som utvikler seg sent. Howe, Davidson og Sloboda (1998) forteller at det er det statiske talentet som er veldig snevert og kan utelukke mange utøvere. Jeg stilte topp- og breddeklubb samme spørsmål der jeg lurte på om de ser talenter som utvikler seg sent biologisk.

Toppklubb: "Det kan være vanskelig, men vi må tenke på det. Så vi har det i tankene om at visse ikke har klart å utvikle seg helt som 16 åring. Fortsatt er det ikke kjørt om spilleren i første uttak ikke kom med. Det er fortsatt muligheter for at han spiller for oss. Det er vanskelig, men vi forsøker vårt beste å tenke på at den kroppen kommer til å vokse mer for eksempel. Samtidig kan man ikke noe for at man har vokst for mye heller, så det er en blanding å se."

Breddeklubb: "Ja. Mange barn og unge har sein fysisk modning, mange trenger tid for å bli gode. Andre kan være kognitivt umodne og trenger også her tid for å utvikle seg til å bli noe mer enn et talent. Det finnes mange gode eksempler på utøvere som var lite synlige i barne- og ungdomsidretten sammenliknet med de som tidlig utmerket seg og som var på diverse krets/landslag, men som til slutt ble toppidrettsutøvere fordi de var seriøse, trente systematisk, men trengte bare mer tid på å realisere talentet sitt."

Pedersen (2008) har en forenklet definisjon om at de som er gode tidlig er talenter. Topp- og breddeklubb er delvis enig med Pedersens (2008) definisjon, men de mener også at man kan bli en god fotballspiller om man har tålmodigheten på å realisere talentet sitt. Med det vektlegges fysiske forskjeller og modenhet som faktorer for ulikheter og differanser mellom utøvere. Spilleren som er god tidlig kan være en av de unge utøverne som har utviklet seg mest og kommet lengst i puberteten. Helsen et al. (2005) forteller om identifiseringen av talenter i tidlig alder. Om spillere som har tatt størst steg i utviklingen biologisk og gjerne er født i første kvartal av året er de som blir satset på (Helsen et al., 2005). Abbott & Collins (2002) har forsket på dette området og når denne forskjellen utjevnes er det ikke sikkert at de som var tidlig utviklet fortsatt er best og legger vekt på tålmodighet hos alle parter som er involvert.

Etter å ha intervjuet bredde og toppklubb ville jeg formulere meg litt annerledes når jeg spurte krets. Jeg ønsket å vite om krets føler det er en satt alder på når man er et talent, og når man vil bli identifisert i synet av Côté et al. (2007) som mener man blir identifisert for tidlig. Med det for øyet tenker jeg på om det blir tidligere aksept for å identifisere unge spillere som talenter i Trondheim?

Krets: "Vi identifiserer for tidlig, og hauser Martin Ødegaard-historien, og ikke noe galt med Martin. Men det vil ikke skje alle rundt og gå "Route 1". Derfor må vi være flinke til å mane om tålmodigheten og at man fort kan bli god i fotball når man er 19 år, og det er viktig når vi jobber med identifisering og seleksjon at man er flink med

ungene, for det kan man fort glemme. Det er ikke noe farlig, men man må bare huske på at det er om å gjøre å fremme at det kan være en fordel for mange å nå potensiale sitt i en senere alder.”

Toppklubb, breddeklubb og krets peker på elementer fra Ommundsen, (2009) teori om at talent er noe du kan bli, eller noe du kan utvikle uansett for langt man har kommet i den biologiske utviklingsprosessen (Ommundsen, 2009). Sæthers (2016) forskning om alderseffekt i eliteserien, mener intervjuobjektet fra krets også stemmer på andre nivåer i fotballen (Sæther, 2016). Sæther (2016) vil fremme et fokus til fotballspillere om at alle kan bli gode, men for noen tar det bare litt lengere tid. Krets forteller hva de gjør med spillere som akkurat ikke kommer med på tiltak som Klubb-BDO (sonelag) og Team-BDO (kretslag). De som ikke kommer med på krets vil være med på sonelag og de som ikke blir med på sonelaget, blir fulgt opp av trener i klubb og soneansvarlig for denne sonen. Toering et al., (2013) argumenterer for denne utviklingsmodellen på grunnlaget av at flest mulig skal inkluderes og at flere har mulighet for å nå et høyere nivå. På spørsmålet rundt bredde- og toppklubben, om det var en markant forskjell i hva de gjorde med spillere som akkurat ikke var god nok.

Toppklubb: “Ja. De blir fulgt opp av våre trenere og av trenere i andre klubber, og så forsøker vi ha en god dialog med klubben og kretsen.”

Toppklubb bekrefter her at det som krets sier skal bli gjort, blir gjennomført i praksis.

Breddeklubb: “I breddeklubben tilrettelegges det godt for alle. Spillerne har gjennom spillermøter og spillersamtaler fått uttrykke sine ambisjoner og det legges til rette for at alle som vil være med kan gjøre det på sitt vis. Jeg opplever at vi i treningshverdagen følger godt opp alle spillere uavhengig av ambisjoner. Noen er mest med for det sosiale og i treningshverdagen vår kan spillere med det som utgangspunkt fint passe inn og oppleve mestring.”

Breddeklubben forteller at de følger opp spillerne selv, og skal gi alle en mulighet når krets eller toppklubber skulle komme på banen, men før dette er det deres ansvar å inkludere.

3.2 Egenskaper/ferdigheter i fotball

“Jeg er en ganske direkte spiller. Om jeg kan velge, så går jeg bare rett på mål og scorer. Det er det beste jeg kan gjøre. Jeg er en hardtarbeidende mann, som elsker å spille fotball og score mål”

(Svarer Haaland i et intervju med Dagbladet, Andresen, jan. 2020)

Fotballferdighet og egenskaper er med på å forme en spiller og et lag. Det er utallige kombinasjoner som en spiller kan være satt sammen av. Spilleren kan være påvirket av forbilder, trenere, spillere man selv har spilt med, men til slutt vil en spiller som når et elitenivå veldig ofte være definert med enkelte ferdigheter og egenskaper.

Av den grunn ønsket jeg å spørre mine intervjuobjekter om hvilke ferdigheter og egenskaper de lette etter blant spillere de identifiserer som talent.

Toppklubb: “Man ser på hvordan type spiller det er. Selv om man er et kjempetalent, så setter jeg personlig karakter som det høyeste kriteriet. Om han er flink til å jobbe på egenhånd, har han en god mentalitet. Etter det ser man på rollen han skal bekle, er han ving, er da rask? Er han midtstopper midtbane, har han da blikket? Så det er ulike punkter for hver rolle man skal bekle etter man har sett om spilleren er villig til å bli god selv og har rett mentalitet.”

Breddeklubb: “Som klubb favner vi bredde. Vårt mandat er å være en klubb der alle har sin plass. Som trenere ser vi etterhvert ganske raskt hvem som har noe ved seg, et iboende talent som har et potensial. Dette kan være spesifikke ballferdigheter, sterke fysiske ressurser eller sterk treningsvilje. Så legger vi så godt vi kan til rette for at disse får makset sitt potensial gjennom gode tilrettelagte treninger tilpasset deres nivå.”

Dette peker også (Bergo et al 2005) på når det kommer til ferdigheter i fotball. Det å ha en ving med ferdigheter som egner seg til å være ving vil gjøre rollen enklere å bekle. Derfor er det viktig å kunne legge til rette for ferdigheter en spiller besitter ved å posisjonere i henhold til de (Bergo et al 2005). Begge klubbene er også innom den individuelle dimensjonen der spiller tar valg ut ifra sine egne ferdigheter (Bergo et al 2005). Jeg ønsket å ikke legge ord i munnen på informantene mine, derfor har jeg ikke utarbeidet noen bestemte føringer på ferdigheter/egenskaper i forkant. Jeg valgte at spørsmålene skulle være åpne for å høre hva

informantene mente var de viktigste kriteriene for å bli intensifisert som et talent. Ut i fra dette hadde jeg ingen ønsker om å utarbeide svaralternativer på forhånd for å unngå å begrense svarene.

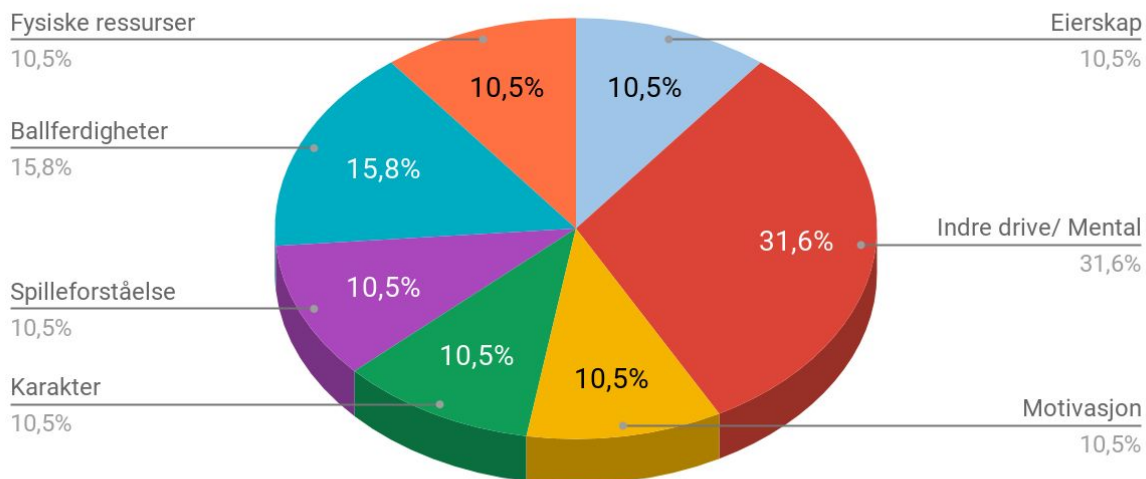
Krets: "Vi er opptatt av spillere som har eierskap, gode holdninger, individuelle ferdigheter, og en utøver som viser en glede, glød og en motivasjon ved å holde på med fotball. Så nr 1 er eierskap, indre drive og motivasjon er det viktigste når vi skal se på spillere som kan bli kretslagsspillere."

Bandura's self-efficacy i Høigaard (2016) er aktuelt spesielt for krets, men også topp- og breddeklubb. Krets snakker særlig om eierskap til egen læring, mens toppklubb bruker ordet karakter. Breddeklubb snakker om tilretteleggelse for ferdighetene som veldig viktig og med dette fikk jeg bredde- og toppklubb til å rangere sine tre viktigste egenskaper man ønsker hos et talent.

Toppklubb: "Nr 1 er karakter, så en et indre driv eller mental innstilling og spilleforståelse. Og så i dagens moderne fotball være kvikk/rask og god teknikk kommer godt med."

*Breddeklubb: "1. Sterk egenvilje/treningsdisiplin/treningsvilje/motivasjon
2. Sterke ballferdigheter 3. Fysiske ressurser, men ikke som i spillere som er store/tidlig modne for alderen og derfor får dette som sterkt konkurransefortrinn sammenlignet med andre"*

Prioriterte egenskaper

Denne modellen har jeg lagd ved hjelp av regnskapsprogrammet til Google. Der har jeg ført inn hvilke svar informantene har gitt. Videreførte tabellen i et sektordiagram som viste prosentvis hvilke egenskaper/ferdigheter informantene vektlegger høyest når de skal identifisere det neste talentet.

Over 60% av diagrammet er egenskaper som ikke er spesifikke fotballferdigheter. Selv om ballferdigheter er den nest største ruten i figuren viser det også at klubbene og krets er samkjørte om at hvordan en spiller fremstår er minst like viktig. Det tyder på at fotballen krever ulike ferdigheter og egenskaper, ikke bare fotballspesifikke ferdigheter, noe Enoksen et al., 2006 og Abbott & Collins, 2002 også argumenter for. Enoksen et al. (2006) og Bergo et al. (2005) peker på fotballspesifikke ferdigheter som viktige innen fotball, noe også topp- og breddeklubb er enige om. Toppklubb, breddeklubben og krets er alle enige om at et indre driv er svært viktig hos en spiller. Informantene er enige om kriterier som ønskes av egenskaper hos en spiller og hva de ser etter her i Trondheim. I følge mine informanternes svar er krets og Trondheim samkjørte om hva de ser etter i en fotballspiller.

Toppklubb: "Det er viktige for oss for å forme spillerne våre. Skape et miljø og videreføre en kultur der lokale spillere og spillere fra akademiet skal ta med seg disse kriteriene opp helt til a-laget forhåpentligvis."

Breddeklubb: "For å nå så langt som det iboende talentet et individ har, kreves det sterk motivasjon/egen vilje for å realisere dette. Uten den indre motivasjonen rekker ikke talentet lengre enn det gjør. Så må denne indre motivasjonen kombineres med gitte spesifikke ferdigheter innenfor den idretten individet tilhører, dette er i fotballen ballferdigheter og fysiske ressurser."

Dette stiller (Enoksen et al., 2006; Bergo et al., 2005; Abbott & Collins, 2002) seg bak, og peker på viktigheten av å mestre ulike kriterier og ferdigheter i den strukturelle og individuelle dimensjonen. Det å oppleve mestring vil øke motivasjonen, og økt motivasjon vil føre til et større engasjement (Bergo et al., 2005). Klubbene og krets virker å være til dels enige om hvilke ferdigheter og egenskaper som er viktige.

3.3 Talentidentifisering

Tidligere er ferdighet og kriterier som klubber og krets ser etter i et talent analysert. I dette avsnittet om identifisering skal jeg vise til hvordan informantene er med på å identifiserer spillere i bredde og topp i Trondheim. I tillegg vil vi se nærmere på hvordan klubber og krets identifiserer spillere til sine respektive lag.

Toppklubb: "Det er en egenskap å se talent, og dette er en stor del av å identifisere."

Ferdigheter og egenskaper som klubb og krets ser etter er avgjørende for hvilke talenter som blir identifisert og satset videre på (Bergo et al., 2005). Klubben, krets og trenerens rolle vil med utgangspunkt i en utvidet talentforståelse være spesielt avgjørende i arbeidet med å utvikle unge utøvere frem mot et elitenivå (Williams & Reilly, 2000). Videre ønsket jeg en avklaring fra intervjuobjektene på om det skal være en forskjell på hvordan bredde og topp talentidentifiserer spillere ut ifra deres kriterier?

Toppklubb: "Ja. Det handler om fokuset og målsettinger. Der breddeidretten skal handle om inkludering og glede, så handler toppidrett om å skaffe poeng. (...). Vårt syn blir identifiseringen i toppidretten, og der trenger man som sagt at man vil, har hode med seg og er mentalt sterk. I breddeidretten kan det tenkes at et større fokus på det sosiale vil føre til at større grupper blir ganske gode. Derfor vil det kunne være at de som blir identifisert skiller seg ut med en spissferdighet her i byen."

Breddeklubb: "Ja. (...). Mange vil nok mene at et talent utvikles best gjennom trygge omgivelser i nerklubben av kompetente nok trenere. Andre vil påpeke at dersom man skal bli god nok må det tidlig "spisses" og tidlig komme inn i et mer "profesjonelt" treningsmiljø/kultur for at talentene skal få realisere potensialet sitt. (...). Idretten er etter mitt syn noe mer enn idrett; det er et viktig samfunnsoppdrag der gode sunne verdier, plass for alle i et fellesskap med fokus på mestring uansett nivå er kjerneverdier som gjelder i samfunnet og derfor er det så viktig at den norske modellen som favner så mange barn bevares slik den er."

Det å identifisere en spiller er ikke enkelt. Ting tar tid og for noen klubber er tid avgjørende. Som for eksempel for klubber høyere opp i divisjonene i Norge, vil det være mer avgjørende å finne talenter og spillere for å rekruttere. Det å vise at de har et sunt rekrutteringsmiljø og at byen ser at det er mulig å være lokal i en større klubb er også viktig. I den hensikt virker det som intervjuobjektene fra bredde og topp har en forståelse for at de må identifisere i ulik grad og skala. Toppklubb er i større grad avhengig av inntekt og resultat enn hva breddeklubben er. Noe som er med på å skille mellom hvordan klubbene identifiserer.

Når man har fått en avklaring på om det skal være en forskjell i hvilken grad man talentidentifiserer, spurte jeg om hvilke metoder de benytter seg av for å identifisere.

Toppklubb: "Observasjon på det meste, men det er scouting og hospitering også. Eller så har man kontakter som man hører et ryktet fra eller det er noe som har vært og sett, eller så kan man dra å se selv."

Breddeklubb bruker som toppklubb observering for å identifisere spillere, og prioriterer i mindre grad også hospitering. Informanten er enige om at det er en forskjell på spillerlogistikk og hospitering.

Krets: "Her bruker vi observasjon for å identifisere i den nye sonemodell fra 2019. Den starter med at klubber nominerer spillere til Klubb- BDO. De antatt beste som da har vært med på soneaktivitet, blir nominert inn på kretslaget. (...). Så vi bruker observasjon, tips fra andre, vi planlegger øktene grundig for videre læring, vi utfordrer de samtidig som de skal lære og vi har spillersamtaler for de som virkelig har lyst til å lære og få råd om hva de vil kunne forbedre."

Samtlige informanter bruker observasjon som metode. Utfordringen med denne metoden er at man på gjennomføre flere observasjonen for å kunne identifisere talenter, noe Phillips et al. 2010 og Abbott & Collins (2004) argumenter for i sine undersøkelser.

3.4 Den videre utviklingsprosessen

Toering et al. (2013) forteller at det må bli lagt et større fokus på talentutvikling/spillerutvikling i stedet for kun å identifisere. Med et fokus på utviklingen der målet er å utvikle ferdigheter og egne mål, der man ser langsiktig, men er god på å følge opp med delmål. Denne teorien peker på at man skal kunne klare å fostre opp enda flere spillere dersom ikke kun talentidentifisering blir vektlagt.

3.4.1 Toppklubb

Hva er toppklubben i Trondheim sine ambisjoner når det kommer til videreutvikling av identifiserte talenter i klubben? (Williams & Reilly, 2000) når det kun er et fåtall som lykkes etter gitte muligheter (Overvik & Ellingsen, 2020).

Toppklubb: “Ambisjonene er å utvikle laget. Det er en stor oppgave med A-laget og akademi. Vi har en ambisjon om å prestere og vi har en sportslig målsetting om å vinne titler, spille i europa og utvikle egne talenter og få frem så mange som mulig. (...). Med et fokus på talentidentifisering og utvikling av lokale spillere.”

Toppklubben sier at det er viktig å satse på de lokale spillerne for å motivere lokalsamfunnet, men at det er vanskelig å holde kontinuiteten. De har med det inngått et samarbeid med krets der trener og andre er 50% ansatt i krets og 50% i toppklubben. Toppklubb har sportsplan som forteller hvordan spillerutviklingen skal skje. Samarbeidet gjør det lettere for krets og toppklubb og identifisere og videreutvikle talenter (tettet oppfølging). En av årsakene til dette er for å kunne inkludere og lettere ha en oversikt over hva spillere gjør over tid og om det er spillere som viser større framgang enn andre. Toppklubb sier dermed at de er veldig fornøyd med samarbeidet med fotballkrets. I den hensikt spurte jeg om hva oppgaven til de som jobbet i klubb og krets var.

Toppklubb “I alt så er det en dialog og tiltak. Som å gå på kretskamper, får informasjon der. Når de kommer dit så har kretsen tatt et valg om at dette er de beste spillerne, så da får man jo se de. Så der observeres det, samt at kretsen har tiltak.”

Skribent “Som gjør det lettere for dere å komme tettere på spillerne uten nødvendigvis å hente de til klubben?”

Toppklubb “Ja, riktig. Man har fotball etter skoletid og andre tiltak, samt noen kretslagstrenerne som hjelper til litt ekstra. Det gir oss en bedre oversikt uten å måtte hente.”

Intervjuobjektet fra toppklubben virker veldig sikker på at denne løsningen, er en veldig god start. Det er vanskelig å identifisere talenter, men enda vanskeligere å videreutvikle de til et markant høyere nivå (Williams & Reilly, 2000). Informanten sier at det er forskjellig fra krets til krets, at man må forsøke å gjøre den beste modellen i hver krets som passer der. Denne måten føler toppklubb passer Trondheim og ikke minst dem selv godt.

I Trondheim står 4-3-3 formasjonen veldig høyt hos folk. Den har blitt brukt av flerfoldige. Det er litt av DNAét til trønderfotballen, “4-3-3 og godfoten”. Som følge av det ønsket jeg å finne ut om det fortsatt prioriteres i Trondheim, og om man identifiserer og videreutvikler spiller med systemet i tankene om hvem som også passer inn. Dette blir den strukturelle dimensjonen som Bergo et. al. (2005) mener er fotballagets retningslinjer (Bergo et al 2005). Denne dimensjonen er lagets strategi og fremtreden i kamp. Her kommer formasjonen til å fremme lagets spillerprinsipper og taktikk offensivt og defensivt (Bergo et al 2005). Dette vil være ulikt innen hvert enkelt lag, men trøndersk fotball har en tendens til å ta utgangspunktet i 4-3-3.

Toppklubb: “Hos oss nå så er det slik at vi tilpasser spillere et system. (...) Samtidig er den moderne fotballen mer dynamisk enn om så. Vi ønsker spillere som forstår hva man skal gjøre i vårt system. Så ja, vi ønsker typer som klarer å bekle de rollene vi har i utgangspunktet.”

4-3-3 er mer et utgangspunkt i måten et lag vil fremstå på. Toppklubb ønsker å fremstå på et vis og derfor er dette deres formasjon sier toppklubbinformanten. Ved å ha den samme måten å spille på i alle aldersbestemte lag opp til A-laget, er det med på å videreutvikle spillere

gjennom et system. Derfor spør jeg om de spillerne som kanskje ikke bekler denne formasjonen og systemet så godt, er de “kjørt”?

Toppklubb: “Her handler det om å se de rette personene, samtidig når man er så ung kan man formes også. På et vis blir det kanskje å kunne forme de inn i et system. Det kan være vanskelig å finne de som passer hos oss. Derfor kan det være tilfeller der vi ser talenter som er god på en ting og forsøker å forme de. Se et eksempel der man har en rask ving, men han starter ikke når vi vil. Derfor vil vi ta tak og forsøke å forme de til å passe inn i vår spillestil. De er unge og de har kommet inn i et akademi, om vi har sett et talent som vi vil forsøke forme så blir det en skole for de. Så for å svare så kan vi få de til å passe spillestilen ved å forme de, om vi ser at talent.”

Toppklubben virker veldig sikre på at de kan ta inn spillere som man ser potensialet i selv om de kanskje ikke har spilt så mye 4-3-3, eller passer deres system. Har man de ferdigheter og egenskaper som toppklubben ser etter, kan man være aktuell for klubben uten å ha erfaring fra toppklubbens spillersystem. Forming og spesifikk trening over tid mener de, som Ericsson et al. (1993), kan være en ekstra viktig nøkkel.

På spørsmål om hvor stor del av totalen som er lokale spillere fra eget akademi svarer informanten fra toppklubben slik.

Toppklubb: “Vi har ni spillere som kommer fra akademiet og nå er med A-laget. Tror ikke jeg har glemt noen da, så det er en del og vi vil at de skal bli gode. Det er ikke alle som kommer til å starte fast, men vi ønsker å utvikle de til å bli gode nok for trøndersk fotball. Selv om det ikke alltid blir hos oss, er det mange fra akademiet som spiller på de to høyeste nivåene. Det handler først om å utvikle spillere til oss, men samtidig vil det være et springbrett for de hos andre klubber, så kan vi eventuelt hente dem tilbake senere.”

Det viser seg at det er en del lokale spillere som har fått sjansen på A-laget til toppklubben. Derfor lurer jeg på hvordan videreutviklingen av disse spillerne fra akademiet til A-laget har vært.

Toppklubb: “Det er et samarbeid. Til slutt så er det hovedtrener som har det siste ordet. men før det er det en lengre prosess der det er en dialog med klubber, innad i vår klubb, akademiet og A-lag. Det er i starten tre, fire personer som er med og identifiserer. Om man blir tatt med som 16 åring (I akademiet) er det jo enda fler som

er med på å utvikle spilleren, men om man skal opp på et A-lag da er det hovedtrener og jeg som har dialog om det er et riktig valg.”

Det er mange som jobber i toppklubben for at spiller fra akademiet og fra nærmiljøet skal kunne ta steget inn på et A-lag. De jobber effektivt med å skape gode verdier, skape gode rollefigurer og ikke minst gode fotballspillere. Videre sier informanten fra toppklubben at

Toppklubb: “Man har alltid godt av som ung å utforske litt og ikke bli låst til sin alder. Er man et talent så skal man ha mulighet til å nå et høyere nivå. Vi prøver å hospitere med de spillerne vi mener er klare for det. Her kjenner de fleste til hverandre, så overgangene sosialt håpes å gå bra. Vi ønsker nå å prøve og hospitere enda fler enn hva vi har gjort tidligere.”

Toppklubb er svært opptatt av å gi spillere som er motiverte og engasjerte tillit. Det skaper treningshverdagen som svært få andre klubber har, og deres samarbeid med kretsen gjør denne klubben på flere måter unik i Norge. Toppklubben sier selv at dette er et sunt forhold som de er svært fornøyd med. Videreutvikling av spillere blir lagt godt til rette for i denne modellen, spesielt av trenere, spillerutviklere og klubb (Williams & Reilly, 2000). Med trenere som har god kompetanse og kurs, som tar vare på spillerne i akademiet fra rundt 16 års alder, skaper man trygghet og muligheter for mye repetisjon og øving (Ericsson et al. , 1993). Toppklubben vil også gi spiller med potensiale muligheter for å kunne gjøre klubben mer attraktiv både for nærmiljøet og trøndere. Toppklubben vil fortsette å drive videreutviklingen av identifiserte talenter med god oppfølging og samarbeid krets og nærmiljø klubbene (Côté, 2007).

3.4.2 Breddeklubb

Breddeklubber har ikke den samme økonomiske kapitalen som det toppklubben har. Likevel gjør disse klubbene så godt de kan med å skape gode verdier, rollefigurer og fotballspillere.

Breddeklubb: “Jeg ønsker å være med å bidra til at spillerne synes fotball er gøy. Dette gjøres etter mitt skjønn best ved at spillerne opplever mestring og utfordringer på trening. Samtidig er det viktig å bidra til at det er sosialt godt miljø der det er rom for alle.”

På lik måte som toppklubben ønsker breddeklubb også å legge til rette for utvikling av personen og ikke bare fotballspilleren når det kommer til videreutvikling (Williams & Reilly, 2000). For breddeklubben gjelder ikke dette bare de identifiserte talentene, men alle inkluderte (Côté, 2007). Toppklubb nevner i avsnittet over at det skal være rom for å forme spillere, selv om Trondheim har blitt en 4-3-3-by så jeg spør breddeklubb om de har dette systemet i bakhode under videreutvikling.

Breddeklubb: “Jeg opplever at jeg er en del av et system der det er plass for alle, det er ikke et system som legger begrensninger for spilleren. (...). Jeg har til dags dato ikke truffet på tilfeller der systemet blir en begrensning fremfor en mulighet/styrke.”

Breddeklubb skulle være med fleksibel en topp, mer inkluderende og en arena der alle skal føle seg sett, noen som gjør at de praktiserer Vaeyens et al. (2012) anbefaling der man skal inkluderes uansett ferdighetsnivå og genetisk modning. Breddeklubben forteller at stort sett alle spillerne hos dem er spillere fra nærområdet eller nærscole. I de tilfellene der man har identifiserte talenter i breddeklubben, hva gjør trenere og klubb da, og hvordan forsøker de å videreutvikle de som har kommet lengre enn andre?

Breddeklubb: “Vi tilrettelegger gjennom gode gjennomtenkte treninger der det er fokus på ballferdigheter, relasjonelle ferdigheter (spilleforståelse) og differensiering der de beste får matche seg mot hverandre. De beste får også muligheten til å hospitere opp et årstrinn.”

I intervjuene med breddeklubb og toppklubb får man nærmest et identisk svar. Fordelen med at unge spillere får hospitere er spilletid på et nivå som er mer utfordrende, og er med på å bygge flere av de individuelle ferdighetene som ballbehandling, fysiske ressurser og spilleforståelse . Det er fokus på ferdigheter, verdier og gode personligheter, forskning som Bergo et al. (2015) mener er viktige egenskaper. Det å lære spiller hvordan man skal te seg og respektere andre som ikke har kommet like langt som de identifiserte talentene, peker breddeklubb på er viktig. Alle guttelag og juniorlag skal få med seg at opplevelsen av hospitering skal være god, og spesielt ikke dårlig på grunn av det utenomsportslig eller lignende.

Breddeklubb: “Det er ønskelig at de beste G16-spillerne får gjort seg erfaring med juniorfotballen før de blir G19-spillere.”

Breddeklubben er opptatt av å inkludere alle spillere involvert i klubben uansett ferdighetsnivå. De identifiserte talentene ønsker de å legge til rette for og differensiere noen ganger i uken, utan at det blir for ofte. Om man skulle vise gode verdier og ferdigheter vil det være muligheter for hospitering opp hos andre spillergrupper. Larsen et al. (2013) forteller at det kan oppstå en viss avstand mellom ungdomslagene og A-lag. Dette i lys av utvikling av talenter og hospitering opp på lag. Skal man ha et godt utbytte av hospitering og videreutvikling av ferdigheter er det viktig at det ikke er en såkalt klubb i klubben, men et godt samarbeid mellom lagene.

Om talentidentifiserte spillere skulle være gode nok for andre klubber tvinger ikke klubben spilleren til å bli, men ser det som sunt for spiller at han får være i nærmiljøklubben sin så lenge som mulig i henhold til Côté et al. (2007) sine anbefalinger. Breddeklubben har et godt forhold til krets med sone og kretslag, der klubben har en flytende dialog under sesong. Breddeklubben håper på å vedlikeholde samarbeidet videre med krets og toppklubben akademi, der dialogen har blitt bedre. Dette med et spesifikt fokus på videreutvikling av talenters ferdigheter og egenskaper.

3.4.3 Spillerutvikling i krets

Informanten fra krets forteller at de har en viss standard for hvordan treningen skal være og hvordan talenter skal identifiseres og følges opp før, under og etter trening (Toering et al., 2013). I fotballkretsen praktiserer de en felles spillerrapporteringsmal. Malen er med på å identifisere og redegjøre for spillerne som er aktuelle og veilede de som trenger det. Samtidig skal de gi kretsansvarlig og andre trenere en oversikt over hvor spillerne befinner seg. Dette rammeverket skal være med på å gi spillernes utvikling en genetisk og miljømessig som ifølge Vaeyens et al. (2012) er sentralt.

Krets "Planlegger innholdet i treningene godt, for at ungene skal ta med seg det de har lært videre. Feedback og feedforward, for å legge til rette for at guttene tenker over hva man har lært i dag. (...) Så vi bruker læringsprosesser som gjør at gutten har lært noe og blitt utfordret på noe. Det er også en metode vi bruker for å identifisere spiller. Også individuelle spillersamtaler på at en kretslagsøkt er kjempeviktig. Den kan bare vare 3 minutter."

Krets har et sterkt individfokus, og et fokus på videreutvikling. Ferdigheter og egenskaper går igjennom for å kartlegge hva enkeltindivid bør ta tak i. Ifølge Larsen et al. (2013) er forholdet mellom trener og spiller viktig for at ferdigheter og egenskaper skal videreutvikles. Krets forteller at forholdet til spillere, trenere og klubber i Trondheim har blitt veldig bra og skal bli enda bedre. Spesielt trekker intervjuobjektet fra krets frem toppklubben og deres rolle i Trondheim som et veldig godt samarbeid. Kretsens oppgaver er å legge til rette for at spilleren skal få en referanse og utviklingsarena, som de kan ta med seg tilbake til egen klubb og hjemmemiljøet, som er Côté et al. (2007) og Helsen et al. (2005) sine anbefalinger.

3.4.4 Prestasjon på høyere nivå

Bredde og toppklubb forteller at utviklingsmodellen i Trondheim har blitt bedre, men at det er mange veier å nå toppen på. Derfor spør jeg om det finnes en perfekt utviklingstrapp for identifiserte talenter som vi nå eliten?

Toppklubb “Vi så kanskje at det kom fram litt færre spillere. Derfor gjorde kretsen tiltak med å endre modellen. (...) Jeg synes utviklingstrappen som de unge spillerne har nå er ganske bra.”

Breddeklubb “I alle klubber er det vel hospiteringsmuligheter opp ett årstrinn og dette vil være en fin utviklingsarena for talentfulle spillere. Ved G16-alder vil de beste være aktuelle for toppklubber, men det trenger ikke nødvendigvis være det rette for alle.”

Kretsen sier derimot at det ikke er lett å finne en riktig utviklingstrapp, for alle er forskjellige. De sier seg veldig fornøyd med samarbeidet og utviklingen av modellen for videreutvikling av identifiserte talenter.

Krets: “Perfekte utviklingstrappen eksisterer nok ikke. For spillerne har ekstremt ulike behov. Det er mange veier som fører frem.”

Kretsinformanten skulle ønske en større aksept for utlån av identifiserte talenter som vil videreutvikles, som en del av modellen. Larsen et al. (2013) peker på at en avstand fra A-laget i klubben kan oppstå. Klubben sier at de prøver så godt de kan å ha en flytende overgang og gi de som har vist fremgang og kontinuitet sjansen.

Toppklubb: “Vi prøver så godt vi kan, og folk må forstå av vi ønsker trøndere på banen som folk kan identifisere seg med, og som vil motivere. De som tar steget opp på a-laget er oppfostret med et godt verdigrunnlag og som spillertype. De som kommer i senere stadier får man jobbe til mer med. men vi tar sjeldent med oss spillere opp på a-laget uten gode verdier og mentalitet”

Breddeklubb: “De som når A-laget er ofte de som vi trenerne så som de mest treningsvillige, de som er villige til å yte det lille ekstra på trening og i kamp.”

Det som alle informantene er enige om er at en utviklingstrapp er vanskelig å generalisere. De mener likevel at dagens modell er et steg i riktig retning for å videreutvikle identifiserte talenter. Kretsagsinformant ønsker en større aksept for utlån som en del av modellen. Det virker i tillegg som om både topp og bredde synes det er litt vanskelig å la unge spillere få spilletid på A-laget, men de skal begge prøve å bli flinkere til det slik Toering et al. (2013) argumenterer for.

Oppsummering

Formålet med denne forskningen er å undersøke toppklubb, breddeklubb og krets sin forståelse av hvordan man talentidentifiserer fotball i Trondheim. Toppklubb, breddeklubb og krets bruker alle observasjon som identifiseringsmetode. Observasjon som metode peker Vaeyens et al. (2012) på som en bra identifiseringsmetode, dersom det er et konstant rammeverk som godkjenner genetisk og miljøvennlig påvirkning (Vaeyens et al., 2012). Det er kun krets som bruker en viss form for standardisert identifiseringsarbeid. Toppklubb, breddeklubb og krets syntes at det er vanskelig å definere talentbegrepet, men informantene mener at man må tenke på den biologiske alderen og være tålmodige i tråd med Helsen et al. (2005) sine anbefalinger. Klubbene og krets heller mot en dynamisk forståelse av et talent og at det ikke er for sent å bli et talent (Ommundsen, 2009; Helsen et al., 2005; Abbott & Collins 2002). Når differansen utjevnes, er det ikke sikkert at de mest fysiske er best (Abbott & Collins, 2002; 2004). Toppklubb, breddeklubb og krets mener alle at et indre driv er den viktigste egenskapen for å skape et talent. Et indre driv støttes av Høigaard (2016) og self-efficacy peker på at en tro på egne ferdigheter vil være med å øke motivasjonsaspektet og følelsen av en raskere mestring. Alle informantene nevner også viktigheten av tekniske ballferdigheter som en god egenskap for et talent. Gode ballferdigheter og en god individuell dimensjon vil være med å hjelpe talenter (Bergo et al 2005; Enoksen et al, 2006; Abbott & Collins, 2002; Larkin. P & O`Connor. D, 2017). For breddeklubben er mye av identifiseringen overlatt til trenere i klubben. Krets og til dels toppklubb har definerte planer som er med på å identifisere og videreutvikle i større grad. Krets ønsker en større aksept for utlån mellom klubbene i Trondheim, siden det kan oppstå en distanse mellom ungdomslag og A-lag (Larsen et al., 2013). En større aksept for utlån vil gi enda flere spillere muligheten til å få riktig tilpasning og mulighet for videreutvikling av ferdigheter og egenskaper.

Videre forskning: Gjennomføring av flere forskningsprosjekter der man inkluderer byer i Norge som er kjent for god identifiserings- og videreutviklingsmiljøer hadde vært interessant. Det kan være Oslo, Akershus eller Nordmøre og Romsdal som virker som det klareste eksempelet på et lignende miljø i kretssammenheng. Det hadde vært spennende å kunne sammenligne hvordan Nordmøre og Romsdalen`s toppklubb og breddeklubber identifiserer og videreutvikler talenter. Flere fornyingsprosjekter vil føre til et større kunnskapsfelt for kretsene og klubbene.

Referanseliste

Abbott, A. & Collins, D. (2002). *A theoretical and empirical analysis of a 'state of the art' talent identification model*. High Ability Studies.

Abbott, A. & Collins, D. (2004). *Eliminating the dichotomy between theory and practice in talent identification and development: Considering the role of psychology*. Journal of Sports Sciences.

Andresen, F. (jan. 2020) Dagbladet, -Var det som trigget meg, Henter fra:

<https://www.dagbladet.no/sport/var-det-som-trigget-meg/71998972>

Arsene, W., Hentet fra:

<https://bleacherreport.com/articles/984846-arsenal-fc-10-great-quotes-spoken-by-arsene-wenger>

Bergo, A., Johansen, P. A., Larsen, Ø. & Morisbak, A. (2005). *Ferdighetsutvikling i fotball - handlingsvalg og handling*. Norges Fotballforbund, Oslo : Akilles.

Côté, J., Baker, J. & Abernethy, B. (2007). *Practice and play in the development of sport expertise*. I: G. Tenenbaum & R. C. Eklund (Eds.). *Handbook of sport Psychology, 3rd Edition (s. 184-202)*. New York: Wiley.

Dalland, O. (2007). *Metode og oppgaveskriving for studenter*, Oslo: Gyldendal Norsk Forlag

Enoksen, E., Brunnes, A. O. & Sletten, S. H., (2006). *Aktivitetstlære*, Oslo: Gyldendal Norsk Forlag

Ford, P. R., Yates, I., & Williams, A.M. (2010). An analysis of practice activities and instructional behaviours used by youth soccer coaches during practice: Exploring the link between science and application. *Journal of Sports Sciences*,

Gagné, F. (2000). Understanding the complete choreography of talent development through dmgt- based analysis. I K. A. Heller (Red.), *International handbook of giftedness and talent* (2 utg., s. 67-79). Oxford, UK: Elsevier Science Ltd.

Gagné, F. (2004). *Transforming gifts into talents: The DMGT as a developmental theory 1*. High Ability Studies.

Guth, L. M., & Roth, S. M. (2013). *Genetic influence on athletic performance*. *Curr Opin Pediatr*

Helsen, W. F., Van Winckel, J., & Williams, A. M. (2005). *The relative age effect in youth soccer across Europe*. *Journal of Sports Sciences*

Howe, M. J. A., Davidson, J. W. & Sloboda, J. A. (1998) *Innate talent: Reality or myth? Behavioral and brain sciences*. 399-442.

Høigaard, R. (2016). *Gruppedynamikk i idrett*, Oslo: Cappelen Damm Akademisk

Kårhus, S. (1999). *Ledelse og instruksjon*, Oslo: Universitetsforlaget

Larkin, P. & O'Connor, D. (2017). *Talent identification and recruitment in youth soccer: Recruiter's perceptions of the key attributes for player recruitment*

Larsen, C. H., Alfermann, D., Henriksen, K. & Christensen, M. K. (2013). *Successful talent development in soccer: The characteristics of the environment*. Sport, Exercise, and Performance Psychology,

Norges Fotballforbund(NFF), (2019). *Strategiplan 2020 - 2023*, Hentet fra:
<https://www.fotball.no/tema/strategiplan-2020-2023/>

Ommundsen, Y. (2009). *Hvem er talentene, må vi spesialisere tidlig, og hva er en god trener. I: Nyere perspektiv innen idrett og idrettspedagogikk*. Kristiansand: Høyskoleforlaget.

Overvik & Ellingsen, (2020). ERLING BRAUT HAALANDS UNIKE OPPVEKST FORSKET PÅ: SLIK BLE HAN GOD

Hentet fra:

<https://www.vg.no/sport/fotball/i/50znPX/erling-braut-haalands-unike-oppvekst-forsket-paa-slik-ble-han-god>

Phillips, E., Davids, K., Renshaw, I., & Portus, M. (2010). Expert performance in sport and the dynamics of talent development.

Roderick, M. (2006). *The work of professional football: a labour of love?* : Routledge.

Sigmundsson, H. (2008). *Læring og ferdighetsutvikling*, Bergen: Fagbokforlaget

Sæther, S. A., (2015). *Trenerroller*, Bergen: Fagbokforbundet

Sæther, S. A., (2014). *Identification of Talent in Soccer–What Do Coaches Look For?*

Sæther, S. A & Mehus, I. (2016). “You’re Not Born with Talent” Talented Girls’ and Boys’ Perceptions of Their Talents as Football Players. Sports

Sæther, S. A. (2016). *Presence of the relative age effect and its effect on playing time among under-20 players in the Norwegian premier league Tippeligaen—a four-year follow up*. Montenegrin Journal of Sports Science and Medicine

Tjora, A. H. (2017). *Kvalitative forskningsmetoder i praksis* (3. utg. ed.). Oslo: Gyldendal Norsk Forlag.

Toering, T., Jordet, G. & Ripegut, A. (2013). *Effective learning among elite football players: The development of a football-specific self-regulated learning questionnaire*. Journal of Sports Sciences

Vaeyens, R., Lenoir, M. A. Mark Williams & Renaat M. Philippaerts, (07 October 2012), *Talent Identification and Development Programmes in Sport*

Williams, A. & Franks, A. (1998). *Talent identification in soccer*.

Williams, A. M. & Reilly, T. (2000). *Talent identification and development in soccer*. Journal of sports Science,

Vedlegg

Intervjuguide klubb

Åpningsspørsmål

1. Hva er dine arbeidsoppgaver i klubb/forbund?
2. Hvor lenge har du jobbet for denne klubben?
3. Har du en formell trenerkompetanse eller andre kurs arrangert av krets som er relevant dine arbeidsoppgaver?
4. Hvilke er dine ambisjoner med jobben din?

Talentidentifisering

5. Hvordan ville du beskrevet begrepet talent?
6. Hva tenker du om talenter som utvikles sent?
7. Hvordan oppfatter du talentidentifisering i Trondheim og Toppklubb?
8. Hvordan jobber du/dere mot en god talentidentifisering av utøvere?
9. Hvilke tanker har du/dere om talentidentifisering innen toppidrett og breddeidrett? Skal det gjøres forskjellig?
10. Hvilke metoder bruker dere for å identifisere spillere? Bruker dere testing?

11. Hvor stor andel av spillergruppen kommer fra egen klubb?
12. Hvilke kriterier bruker dere for i å identifisere spillerne?
13. Kan du rangere kriteriene fra viktigst til minst viktig?
14. Hvorfor er disse kriteriene viktig for deg/dere?

Videreutvikling av talentet

15. Har klubben en plan om hva spillerne skal lære fra G14 og opp til A-laget?
16. Tilpasser dere spilleren i deres system, eller motsatt når det identifiserer?
17. Hva med spillere som ikke passer systemet?
18. Hva vil du si er en ideell «utviklingstrapp» for en ung spiller i Trondheim?
19. Hva kjennetegner spillerne som tar steget opp på A-laget?

Intervjuguide Krets

Åpningsspørsmål

1. Hva er dine arbeidsoppgaver i kretssystemet?
2. Hvor lenge har du vært i kretssystemet?
3. Hvilken formell trener/spillerutviklerkompetanse har du?
4. Hvor mange års erfaring har du med identifisering og tilrettelegging for spillere?

Talentidentifisering

5. Hvordan ville du beskrevet begrepet talent?
6. Føler du det er en satt alder på når man er et talent, og når man vil bli identifisert som utøver?
7. Hvordan jobber du/dere med å identifisere spillere?
8. Hvilke kriterier bruker du/dere for å identifisere spillere?
9. Kan du rangere kriteriene fra viktigst til minst viktig?
10. Hvorfor er disse kriteriene viktig for deg/dere?
11. Er alle i kretsen forstått med hva man skal se etter?

12. Hvilke metoder bruker dere for å identifisere spillere? Bruker dere testing for identifisering?

Videre utvikling

13. Hvordan fungerer deres rolle i utviklingen av unge spillere i Trondheim?

14 . Hvordan fungerer Klubb-BDO, kretslag og landslag i en glidende overgang?

15. Hvordan opplever dere samarbeidet mellom topp og breddeklubber i Trondheim by?

16. Hvordan er samarbeidet med eliteserieklubben og kretslag?

17. Hva vil du si er en ideell «utviklingstrapp» for unge spillere i Trondheim by?

18. Hvilke egenskaper går igjen på spillere som når A-laget her i byen?

19. Har du troa på den nye Trøndelagsmodellen som hjelpemiddel til talentidentifisering og et høyere generelt nivå på fotball i Trondheim/Trøndelag?

Informasjonsskriv

Vil du delta i forskningsprosjektet ”Talentidentifisering i Trondheim”?

Dette er et spørsmål til deg om å delta i et forskningsprosjekt hvor formålet er å se hvordan talentidentifiseringen og spillerutvikling foregår i praksis, i Trondheim. I dette skrivet gir vi deg informasjon om målene for prosjektet og hva deltakelse vil innebære for deg.

Formål

Studiet gjennomføres i forbindelse med mitt bachelorgradsprosjekt ved Norges Teknisk- Naturvitenskapelige Universitet (NTNU). Temaet for prosjektet er talentidentifisering i fotball. Formålet med prosjektet er å finne ut hva trenere legger i begrepet talent. Hva trenere mener er det viktigste egenskapene for å nå et krets, eliteserienivå eller landslag og hva trenere ser etter i spillere som avgjør om de blir satset på. Prosjektet vil basere seg på fotballtrenere i Trondheim.

Studiet bruker intervju med deg som trener for å kartlegge talentidentifisering og trenerens tanker rundt dette. Dataen som anskaffes gjennom intervjuet vil bli anonymisert og anvendt i min bacheloravhandling.

Hvem er ansvarlig for forskningsprosjektet?

Norges Teknisk-Naturvitenskapelige Universitet (NTNU) er ansvarlig for prosjektet.

Hvorfor får du spørsmål om å delta?

Bakgrunnen for at du får spørsmål om å delta i prosjektet er at jeg ønsker trenere tilknyttet Trondheimsfotballen, på ulike nivåer, i mitt utvalg. Dette for å kunne få ulike perspektiver på talentidentifisering og spillerutvikling.

Hva innebærer det for deg å delta?

Hvis du velger å delta i prosjektet, innebærer det at du deltar i et intervju. Intervjuet vil bli gjennomført på ca. 30 minutter. Intervjuet inneholder spørsmål om talentidentifisering og spillerutvikling i fotball. Intervjuet vil bli tatt opp på lydbånd for senere skriftlig behandling av dataene.

Det er frivillig å delta

Det er frivillig å delta i prosjektet. Hvis du velger å delta, kan du når som helst trekke samtykke tilbake uten å oppgi noen grunn. Alle opplysninger om deg vil da bli anonymisert. Det vil ikke ha noen negative konsekvenser for deg hvis du ikke vil delta eller senere velger å trekke deg.

Ditt personvern – hvordan vi oppbevarer og bruker dine opplysninger

Vi vil bare bruke opplysningene om deg til formålene vi har fortalt om i dette skrivet. Vi behandler opplysningene konfidensielt og i samsvar med personvernregelverket.

- Datamaterialet vil bli behandlet i etterkant av bachelorgradsstudent Mathias Hoen Johansen, med veiledning av vitenskapelig assistent Jan Fuhre ved NTNU. Intervjuene vil i etterkant bli transkribert av studenten, og ingen utenforstående vil ha tilgang på lydopptak eller transkribert materiale.
- Ditt navn og kontaktopplysningene dine vil bli erstattet med en kode som lagres på egen navneliste adskilt fra øvrige data. Datamaterialet vil bli lagret innelåst/kryptert.

Hva skjer med opplysningene dine når vi avslutter forskningsprosjektet?

Prosjektet skal etter planen avsluttes 11.06.2020. Personopplysninger og opptak vil ved prosjektets slutt bli slettet fra pc og destruert. .

Dine rettigheter

Så lenge du kan identifiseres i datamaterialet, har du rett til:

- innsyn i hvilke personopplysninger som er registrert om deg,
- å få rettet personopplysninger om deg,
- få slettet personopplysninger om deg,
- få utlevert en kopi av dine personopplysninger (dataportabilitet), og
- å sende klage til personvernombudet eller Datatilsynet om behandlingen av dine personopplysninger.

Hva gir oss rett til å behandle personopplysninger om deg?

Vi behandler opplysninger om deg basert på ditt samtykke.

Hvor kan jeg finne ut mer?

Hvis du har spørsmål til studien, eller ønsker å benytte deg av dine rettigheter, ta kontakt med:

- Norges Teknisk Naturvitenskapelige Universitet (NTNU) ved student Mathias Hoen Johansen. (mathiashoen6@icloud.com) og veileder Jan Fuhre (jan.fuhre@ntnu.no).
- Vårt personvernombud: Thomas Helgesen (thomas.helgesen@ntnu.no).

Med vennlig hilsen

Prosjektansvarlig
(Forsker/veileder)

Student

Samtykkeerklæring

Jeg har mottatt og forstått informasjon om prosjektet *Talentidentifisering i Trondheim* og har fått anledning til å stille spørsmål. Jeg samtykker til:

- å delta i *intervju*

Jeg samtykker til at mine opplysninger behandles frem til prosjektet er avsluttet, ca. Juni 2020

(Signert av prosjektdeltaker, dato)

